

DOMSUTVALGET
NORGES IDRETTSFORBUND OG
OLYMPISKE OG PARALYMPISKE KOMITE
PROTOKOLL

Sak 25/10: ADN mot Erik Tysse

Anmeldelse for brudd på dopingbestemmelsene

Domsutvalgets medlemmer : Lars E. Frisvold, Bernt Enger og Laila Andresen.

Erik Tysse er født 04.12. 1980 og medlem av Norma Salhus IL. Han er utøver i kappgang og han ble rutinemessig innkalt til dopingkontroll under en internasjonal konkurranse i Italia den 01. mai 2010. I følge rapporten fra dopingkontrolløren ble det testet 6 utøvere – tre kvinner og tre menn, og videre – i følge rapporten – ble urinprøvene av utøveren selv fylt i et A glass og et B-glass som ble forseglet av utøveren. Ingen av utøverne hadde innvendinger mot prøvetakingen.

Prøven ble analysert ved Laboratorio Antidoping FMSI i Roma. Ifølge rapport av 26. mai 2010 fra laboratoriet inneholdt urinprøven Continuous Erythropoietin Receptor Activator (CERA). CERA er et kroppsfremmed middel som virker i hovedsak som kroppens naturlige EPO. B-prøven ble senere åpnet i nærvær av Tysse og dr.med Helge Oftebro som bisto Tysse som sakkyndig. Rapport av 6. juni 2010 fra Federazione Medico Sportiva Italiana bekrefter funn av CERA.

I henhold til WADAs tekniske retningslinjer skal det innhentes en ytterligere vurdering (second opinion) før det kan slås fast en positiv dopingprøve for CERA. Dr. Françoise Lasne ved dopinglaboratoriet i Paris (AFLD-laboratoriet) foretok slik vurdering og bekrefter den analyse som er foretatt av urinprøven i Roma.

Tysse ble midlertidig suspendert den 08.07 2010 av det internasjonale særforbundet IAAF.

Advokat Gunnar-Martin Kjenner har på vegne av Tysse bestridt riktigheten av analyseresultatet.

Antidoping Norges påtalenemnd fattet den 28. september 2010 vedtak om å anmelde Tysse for overtredelse av dopingbestemmelsene i NIFs lov § 12-2 (1) bokstav a jf § 12-4.

Anmeldelsen ble oversendt Domsutvalget i NIF/NOK ved prosessskrift av 29. september 2010.

Tysse ble underrettet om anmeldelsen ved brev av 01.10.2010 fra Domsutvalget, og gitt anledning til å gi sine kommentarer til saken. Ved prosessskrift av 22. oktober 2010 har advokat Gunnar-Martin Kjenner meldt seg som prosessfullmektig, og etter begjæring er han i medhold av NIFs lov § 12-19, 2. ledd oppnevnt som prosessfullmektig for Tysse.

Domsutvalget besluttet muntlig behandling av saken i medhold av NIFs lov § 12-13, 5. ledd

Saksbehandlingen ble foretatt på Toppidrettssentert 10 – 13 januar 2011.

I tillegg til Domsutvalgets medlemmer og sekretær Tore Rasch, var følgende tilstede:

Partene:

1. Stiftelsen Antidoping Norge ved fagsjef Anne Cappelen.

Prosessfullmektig: Advokat Niels R Kiær

2. Erik Tysse

Prosessfullmektig: Advokat Gunnar-Martin Kjenner

Sakkyndige som alle avga forklaring ,og ble gitt anledning til å stille spørsmål:

Professor, dr.rer. nat. Peter Hemmersback

Cand. Scient. Yvette Dehnes

Professor Bjarne Østerud

Dr. philos Tore Skotland

Dr. med. Helge Oftebro

Dessuten møtte som vitne, laboratoriesjef ved dopinglaboratoriet i Roma, Prof.dr. Francesco Botre'.

Ved avhør av dr. Botre' ble domsutvalget assistert av tolk

Guri Charlotte Wiggen.

Tilstede var også fra ADN, forskningsrådgiver Mads Drange.

Domsutvalget hørte som vitne: Stephan Plätzer

Det fremkom ikke innvendinger mot Domsutvalgets habilitet og Domsutvalgets medlemmer anser seg habile.

Antidoping Norge v/advokat Niels R Kiær har i hovedsak fremholdt innledningsvis at formålet med dopingarbeidet er å bidra til en ren idrett. Ved en positiv prøve er det viktig å sørge for at analysen foregår på en riktig måte gjennom bruk av utarbeidede gode rutiner i alle ledd for å sikre utøverens rettssikkerhet.

Det vises videre til at de aktuelle dopinglaboratorier er akkreditert av WADA etter likeartete internasjonale regler, og det foregår en kontinuerlig ekstern kvalitetssikring av laboratorienes arbeid og kompetanse.

EPO analysen tok i alt 13 år å utvikle hvilket viser at WADA er meget grundig når det gjelder å finne betryggende metoder for analyse. Det vises til at falske prøver og domfellelse av uskyldige utøvere er ødeleggende for det globale antidopingarbeid, og det er en katastrofe for det laboratorium det gjelder som kan miste sin akkreditering.

Innvendingen mot identifikasjonen av prøvene er frafalt, og det er derfor ikke tema å vurdere om det kan ha vært forbyting, og heller ikke fastholdt at prøvene kan være forurenset.

Det avvises at det foreligger brudd på prosedyrereglene. Reglene er fulgt både ved laboratoriet i Roma og videre ved second opinion i Paris. Det er ikke fremkommet noen opplysninger som sannsynliggjør at det er begått feil som kan ha påvirket resultatet av analysene. Det vises til vitneprov fra laboratoriesjef 'Botre'.

Domsutvalget skal ikke opptre som kjemikere og etterprøve analysedokumentasjonen. Analysedokumentene viser at Domsutvalget må stole på laboratoriet i Roma idet det er 100% sikkert at WADAs kriterier er oppfylt. Kun stoffet CERA oppfører seg som påvist i gelen som er analysert.

Domsutvalget må videre stole på den vurdering som er foretatt i Paris av de rådataene de har mottatt av både A- og B- prøven. Det er ikke fremkommet opplysninger som sannsynliggjør at noen hadde annen agenda enn å få frem det riktige resultat.

Videre vises til de forklaringer som er gitt av henholdsvis Hemmersback og Dehnes som begge bekrefter at akseptkriteriene er oppfylt.

De personene som har foretatt analysene er alle meget erfarne og arbeider med lignende saker hver dag. Romalaboratoriet opplyser å ha foretatt ca 5000 analyser hvorav 6 med positive CERA prøver. Alle ekspertene på slike analyser har således funnet at kravet etter WADAs kriterier om 4 korresponderende bånd foreligger i den urinprøven som Tysse har avlagt. Dette er fastslått ved bruk av godkjent og nødvendig databehandling av de råbildene som foreligger fra laboratorieanalysen.

Etter ønske fra utøveren ble det dessuten foretatt en SDS PAGE- analyse som bekrefter funn av CERA. Denne analysen anses ikke nødvendig, men utgjør et nyttig tilleggsbevis.

En hver antydning om manipulasjon av prøvene avvises som spekulasjoner idet det ikke foreligger noe grunnlag i faktum for å hevde dette.

Jerninjeksjon.

Det er fremsatt en teori om at injeksjon av jern like før konkurransen i Roma den 1. mai kan ha påvirket resultatet.

Utøver har opplyst å ha fått jerninjeksjoner tre dager forut for dopingprøven og viser til at dette kan ha påvirket analyseresultatet.

Denne teorien om at aggregert endogent EPO er årsaken til funn i gelområde for CERA har vært kjent for Tysse siden oktober og det er derfor påfallende at den ikke blir presentert før sakens andre behandlingsdag.

Det bemerkes også at laboratoriesjef Botre ikke ble foreholdt dette slik at han fikk anledning til å ta stilling til dette. Det er ikke henvisning til noe vitenskapelig litteratur som underbygger teorien, og det er ikke foretatt analyse av Tysses urin for å finne ut om denne teorien stemmer. Til dette kommer at det ikke var noen utfelling/sedimenter i A-prøven.

Det er for øvrig ikke riktig at det ikke er funnet naturlig EPO i Tysses urin, det er bånd i analysebildet som viser dette. Det er store individuelle forskjeller i utskilling av naturlig EPO og det er ikke fremkommet hvor mye EPO Tysse naturlig utskiller. Stor utskillelse av proteiner er ikke uvanlig for urinprøver tatt under konkurranse. Konklusjonen blir at aggregert EPO som en mulig årsak til positiv prøve er en ubekreftet teori.

Oppbevaring av urinprøvene.

Oppbevaringen av prøvene var fullt ut i samsvar med de retningslinjer WADA har gitt. Antydningen om konspirasjon er helt grunnløse.

Videre anføres av A-prøven var nedkjølt til minus 4 grader og B-prøven ble frosset til minus 20 i påvente av analysen. Det forhold at prøvene befant seg i romtemperatur mens analysen ble foretatt er ikke til å unngå og har ikke påvirket resultatet. Snarer vil prøvenes opphold i romtemperatur bryte ned proteiner, og vil kunne føre til at analysen vil føre til en falsk negativ prøve

Det foreligger ingen nærmere prosedyreregler for dette annet enn at en second opinion skal utgjøre en del av laboratoriets dokumentasjon. I praksis skjer dette ved at et medlem av det andre laboratoriets referansegruppe blir kontaktet, og de nødvendige data oversendes for vurdering.

Det er fremhevet av Tysse at ELISA-metoden skulle ha vært benyttet for å fastslå et sikkert analyseresultat. Denne metoden er en biokjemisk teknikk som hovedsakelig blir brukt for å detektere tilstedeværelse av antistoff eller et antigen i en urinprøve.

I forhold til andre metoder har ELISA den fordel at den er rask å gjennomføre, og mange prøver kan bli analysert på kort tid. Metoden har god sensitivitet og kan detektere selv små konsentrasjoner av forbudt stoff. Metoden har en lavere spesifisitet dvs. lavere evne til å skille mellom det proteinet det letes etter og andre som kan ligne. Derfor har WADA valgt ikke å benytte denne metoden, og den er ikke beskrevet i WADAs tekniske dokument. For analyse av urinprøver ved mistanke om CERA er det ikke kjent at det foreligger noen validert ELISAmetode.

Henvisningen til stabile blodverdier og stabile resultater beviser ingen ting. Det er analyseresultatet som er avgjørende.

Det nedlegges slik

Påstand:

Erik Tysse dømmes til tap av retten til å delta i konkurranser og organisert trening, samt retten til å ha valgte og oppnevnte tillitsverv, jf NIFs lov 12-8 (3) og (4) for et tidsrom av 2 – to – år med virkning fra 08.07. 2110.

Erik Tysse, ved prosessfullmektig, advokat Gunnar-Martin Kjenner , viser til at det er ADN som har bevisbyrden. Det må foreligge godt over 50% sannsynlighet for at det var CERA i urinprøven avgitt av Tysse.

Han viser videre til at Tysse umiddelbart etter å ha mottatt informasjon om positiv prøve mente at dette måtte skyldes sabotasje. Han har alltid vært sterk motstander av doping i idretten og viser til at det er forbundet med stor helsemessig risiko å innta det påviste stoffet CERA, som er tredje generasjon av EPO.

Det er begått klare prosedyrefeil ved laboratoriet i Roma.

For det første mangler det en kontrollerbar evaluering av analyseresultatet. Det er kun fremlagt bilder fra analysen kun med en konklusjon. Det foreligger ikke opplysninger om hvilke vurderinger som er foretatt. Derfor er det ikke mulig å foreta etterprøving hva laboratoriet har ment. Denne prosedyrefeilen er i seg selv nok til å avvise det resultatet som er fremlagt fra analysen.

Videre er det på det rene at urinprøven ble oppbevart mange timer uten avkjøling før analysen ble foretatt. Det kan ikke avvises at jerninjeksjonen som Tysse fikk før konkurransen i Roma derved har medført en aggregering av proteiner i denne varmpåvirkningen.

Ved analysen av B-prøven var Tysse til stede sammen med sine medhjelpere, dr.med Helge Oftebro og sin trener og svoger, Stephan Platzner. Laboratoriesjef Francesco Botre' uttalte da at det er funnet et stoff i område hvor CERA befinner seg, men han kunne ikke med 100 % sikkerhet fastslå at det var CERA som var funnet. Videre kunne han ikke med sikkerhet si at det stoffet som var funnet hadde gått gjennom kroppen til Eirik Tysse. Han kunne heller ikke bekrefte at det var funnet et syntetisk stoff. Disse uttalelsene bekrefter den store usikkerhet analyseresultatene er forbundet med og denne usikkerheten skulle ha ført til at det ble konkludert med et negativt analyseresultat.

Analysemetodens kvalitet.

Alle biologiske analysemetoder innebærer en risiko for feil. Testens evne til å gi informasjon om underliggende forhold karakteriseres ved testens repeterbarhet som viser påliteligheten og validitet som har betydning for å fastslå gyldigheten.

Det hevdes at analysemetoden for påvisning av CERA synes å ha særdeles dårlig repeterbarhet i laboratoriet i Roma. Den dårlige repeterbarheten reduserer tilliten til den konklusjonen som er gitt. Både analysen av A- og B- prøven viste initialt negativt – eller mislykket – analyseresultat. Intensiteten i sluttbildet av standarder varierer svært mye mellom A- og B- analysene.

Analysemetodenes validitet sier noe om testens egenskap i evnen til å kunne påvise bruk av doping og unngå forveksling med ikke doping.

Hva angår validiteten av de aktuelle prøvene så foreligger det ikke vitenskaplige uttalelser som inneholder beregninger av metodens spesifisitet. Metoden er kjemisk analytisk

komplisert, og er ikke den beste for å identifisere ukjent kjemisk stoff i en urinprøve. ELISA-metoden er en bedre analysemetode og skulle ha vært benyttet av WADA.

Det er derfor av avgjørende betydning at de akkrediterte laboratoriene overholder de strenge krav WADA har satt for vurderingen av resultatene som forutsetning for å kunne konkludere med positiv prøve. Samtlige diskvalifiserende kriterier foreligger i de presenterte analyseresultatene fra B-prøven. Den aktuelle analysen er utviklet for påvisning av EPO, - ikke CERA - og da hjelper det ikke slik som angitt av ADN at denne testmetoden har vært benyttet i 10 år.

Analysen og tolkningene av analyseresultatet.

Det er begått graverende feil både ved analysen og tolkningen av denne ved laboratoriet i Roma.

A-prøven ble analysert 3 ganger og B-prøven 2 ganger. Den første analysen var ikke tilfredsstillende fastslått negativ, og det måtte foretas en ny analyse for å søke tilstedeværelse av CERA. De to analyseresultatene er så forskjellige at det ikke kan være samme urin som er testet i de to testene. Den 3.dje analysen er videre helt forskjellig fra de to foregående til tross for at kontrollprøvene ellers er de samme. Dette forhold viser at analysene ikke har den faglige kvalitet som er nødvendig for å trekke den konklusjon som laboratoriet i Roma har gjort.

Det ble også foretatt to analyser av B-prøven da den første analysen ikke viser et tilfredsstillende resultat. Det er feil av laboratoriet å foreta en analyse nr.2, idet videre analysearbeidet skulle ha vært avsluttet da den første analysen var foretatt.

Laboratoriet i Roma har påstått at WADA kriteriene er fulgt ved analysen, men ikke gitt opplysninger om de vurderinger som er foretatt slik at vurderingene derfor ikke kan etterprøves.

WADAs prosedyreregler viser til at det i prøvene må gjenfinnes fire separate bånd i proteinet. Det fremgår ikke av det fremlagte materialet at disse båndene er funnet. Ikke i noen av de fem analysene som er foretatt er det mulig å finne de 4 båndene som WADA krever.

Den eneste analysen som er i nærheten av å vise 4 bånd er andre analysen av B-prøven. Det er imidlertid dokumentert av verdens fremste forskere på kjemiske analyser – og som har forklart seg som sakkyndige i denne saken – at denne ”kladden” som fremkommer i analysebildet er helt forskjellig fra de båndene som fremkommer ved analysen av gel som er tilsatt CERA. Det kan ikke være tvilsomt at det ikke er funnet spor av CERA – eller bånd – i de prøvene som er analysert. Her må det understrekes at WADA-standarden må følges. Det er ikke slik at denne standarden må følges bare av og til.

Det er derfor sterk tvil om det er CERA som er funnet og dette gav også Botre’ uttrykk for i samtale med Tysse. Botre var heller ikke klar over at SDS Page analysen viser det proteinet som er funnet ligger på et lavere nivå i gelen enn det som viser CERA. Botre’ hadde i sin forklaring ingen svar på dette.

Det vi kan se av analyseresultatene er at det finnes en proteinklump i område hvor CERA skal befinne seg i gelen, men det er ikke nok til å legge til grunn at CERA er påvist. Etter at første

B-prøveanalyse ikke bekreftet funn av CERA skulle analysene vært avsluttet og konkludert med at prøven var negativ.

Videre vises til det som ble avdekket ved SDS Page analysen hvor det fremgår at det båndet som fremkommer i gelbrønnen har en annen størrelse enn Ceraproteinet, og derfor ikke ligger på samme høydenivå som CERA. Det båndet som finnes her er naturlig EPO som har skapt trimer ved aggregering. Tilsvarende bånd kan skimtes i urin som er ren, og da kan båndet som er funnet i Tysse urin ikke vise innhold av CERA.

I korrespondansen med ADN- før saken ble anmeldt – fremsatte Tysse et krav om å rekonstruere analysen etter å ha fått en jerninjeksjon. Dette kravet ble ikke etterkommet, og ADN har ikke etterkommet kravet om en grundig etterforskning for å få brakt på det rene om analysene kunne være beheftet med feil, men overlatt til Tysse å gjøre dette. Byrden ved å finne ut av saken ble derfor lagt på Tysse som ikke råder over økonomiske muligheter til å gjøre dette.

Second opinion.

Analyseprosedyren ble brutt da laboratoriet i Roma forespurte dopinglaboratoriet i Paris om å foreta en kontrollerende analyse – second opinion. Ved henvendelsen ble det bedt om å finne et resultat som bekreftet analysen fra Roma. Det ble derfor ikke fremmet en nøytral forespørsel til Paris, men lagt inn føringer, og dette innebærer et prosedyrebrudd som kan ha påvirket resultatet.

Det er heller ikke kjent hvilke materiale som ble sendt til Paris og hvilke opplysninger som ble gitt.

Det er ikke tvilsomt at disse forhold kan ha påvirket konklusjonen fra laboratoriet i Paris.

Laboratoriets egeninteresse av et bestemt analyseresultat.

Etter at Tysse ble gjort kjent med den negative første B-prøven og at det skulle foretas en B-prøvetest nr. 2, utalte Tysse til lab.sjef Botre' at idet det forlås en negativ B-prøve var resultatet negativt og at videre analyse derfor ikke skulle finne sted. Dette ble han ikke hørt med. Botre' uttalte videre at det ville bli en skandale i tilfelle det ble kjent at A-prøven var testet positiv og B-prøven var negativ, men at det likevel skulle foretas en ytterligere analyse. Til dette svarte Botre' at det ville bli en større skandale om A-prøven ikke ble bekreftet med en positiv B-prøve, og 25 personer ved laboratoriet ville miste jobben.

Denne uttalelsen kan tyde på at Botre' var engstelig for at laboratoriet kunne miste sin WADA-akkreditering, og da med henblikk på en annen test som var tatt tidligere hvor en positiv prøve ble etterfulgt av en negativ B-prøve.

Laboratoriet i Roma var derfor interessert i å få bekreftet sin første test og hadde derfor ikke den nødvendige habilitet for å kunne foreta en objektiv behandling i forbindelse med testing av B-prøven.

Etterfølgende undersøkelse av urinprøver fra Tysse.

Professor Bjarne Østerud fikk seg forelagt analyseresultatene fra Roma og har reiste flere spørsmål som krever nærmere undersøkelse. ADN har avvist kravet om rekonstruksjon og for å kunne besvare spørsmålene foretok han en tilnærmet rekonstruksjon med bruk av etterfølgende uttak av urinprøver. Tysse fastlege foretok først en injeksjon av jern, deretter foretok Tysse en trening på samme fysisk nivå som under konkurransen i mai. Urinprøver ble tatt, og brakt til professor Østerud i nedfrosset tilstand for analyse. Analysen viste at etter injeksjon av jern fremkom det et analysebilde som er helt uvanlig både med hensyn til proteininnhold og farge. Analysen viste en massiv utfelling av protein. Det samme eksperiment er gjort med urin fra Tysse søster, og det samme bilde fremkommer. Dette viser et familiært fenomen.

Andre omstendigheter som taler mot at Tysse har brukt CERA.

Etter konkurransen i Roma har Tysse rutinemessig avgitt nye dopingprøver, henholdsvis 2. juni 2010, 9. juni 2010 og 9. juli 2010, og ingen av disse kontrollprøver viste innhold av forbudte stoffer. Han avga dessuten prøve i Mexico under en konkurranse den 16. mai 2010. Denne testen er av spesiell interesse ettersom den ble foretatt bare 15 dager etter testen i Roma. Det er ikke fremlagt noen analyserapport fra denne prøven.

Tysse blodprofil har vært stabil over lang tid. Blodpasset viser ingen utslag som indikerer bruk av dopingmidler.

Tysse har videre hatt stabile sportslige prestasjoner, og kan vise til nøyaktige opptegnelser fra trening og konkurranser. Hans resultater fra konkurransen i Sesto San Giovanni har variert med 20 sekunder i løpet av de siste 4 år. Hvis han hadde benyttet CERA før konkurransen i fjor ville enten tiden på distansen gått ned eller pulsen ville ha vært langt lavere.

Det nedlegges slik

Påstand:

Erik Tysse frifinnes.

Domsutvalget bemerker:

Erik Tysse er topputøver og har i de årene han har vært aktiv oppnådd fremragende resultater i kappgang både nasjonalt og internasjonalt. Han har også representert Norge i olympiske leker. Domsutvalget har merket seg hans utsagn om uviljen mot doping, og videre at han gjennom sin idrettskarriere er blitt testet mange ganger med negativt resultat.

Testing av utøvere og analysen av prøvene skal utføres etter de strenge prosedyrer som er vedtatt av WADA. De kontrollørene som leder prøvetakingen er grundig opplært i de regler som gjelder, og de etterfølgende analysene av urinprøvene blir foretatt av laboratorier som er akkreditert av WADA. Det vedtatte regelverk for prøvetaking og analyser er grundig gjennomarbeidet og er gitt for å unngå feilslag for derved å gi utøveren den nødvendige rettssikkerhet.

Den aktuelle sak har utgangspunkt i urinprøver som ble avlagt av Tysse etter en konkurranse i Roma den 1. mai 2010. Prøvene ble først testet ved dopinglaboratorium i Roma og deretter ble det foretatt en second opinion test ved et WADA- akkreditert laboratorium i Paris. På grunnlag av rapporten fra testen som viser til funn av det forbudte stoffet CERA i urinen, har påtalenemnden i Antidoping Norge besluttet å anmelde forholdet til Domsutvalget med henvisning til NIFs lov § 12-2 (1) a hvoretter

Tilstedeværelsen av et forbudt stoff, dets metabolitter eller markører i utøvers dopingprøve, anses som brudd på dopingbestemmelsene.

Videre viser anmeldelsen til at skyldkravet etter § 12-4 (1) er oppfylt og hvor det heter;

Utøver plikter å sørge for at intet forbudt stoff tilføres utøvers kropp. Utøver er uten hensyn til skyld ansvarlig for ethvert forbudt stoff eller spor av slikt stoff som blir funnet i utøverens dopingprøve.

Det er Antidoping Norge som i medhold av NIFs lov § 12-5 (1) ,*har bevisbyrden for at et regelbrudd har funnet sted. Ved bevisvurderingen skal domsinstansen anvende en høyere bevisbyrde enn alminnelig sannsynlighetsovervekt, men lavere enn at all rimelig tvil skal komme anmeldte til gode.*

CERA er et bloddopingstoff som ved bruk øker mengden av de røde blodlegemer i blodbanen, og derved bidrar til å øke kroppens maksimale oksygenopptak. Det finnes legemiddel på det norske marked som inneholder CERA , nemlig MIRCERA.

Erik Tysse hevder at det foreligger regelbrudd ved analysen av prøvene og dette må føre til at analyseresultatet ikke kan legges til grunn for en fellende avgjørelse. I det følgende vil Domsutvalget ta stilling til de anførsler som er fremsatt fra partene. Det skal dessuten vises til at Domsutvalget er ansvarlig for sakens fullstendige opplysning og kan derfor vektlegge fakta til gunst for anmeldte selv om de ikke blir påberopt av partene

Spørsmålet for Domsutvalgets er om de laboratorieanalyser som er foreliggende og laboratorienes bedømmelse av analyseresultatet er bevis for at Tysse har forbrutt seg mot dopingbestemmelsene . Det er ikke reist innvendinger mot de regler som WADA har fastsatt prøvetaking og analyser. Det avgjørende må derfor være om de regler som WADA har gitt er blitt fulgt av de aktuelle laboratorier.

Som utgangspunkt skal vises til at begge de aktuelle laboratorier både i Roma og Paris er akkreditert av WADA. Dette innebærer at de er underkastet en nøye kontroll for å sikre at de tilfredsstiller de strenge krav som stilles. Det er opplyst under saken at laboratoriene blir kontrollert jevnlig, og at slike kontroller blir foretatt både med og uten forvarsel. Mangler ved laboratoriets virksomhet vil kunne føre til tap av akkrediteringen med den følge at laboratoriet må innstille sin virksomhet. Det samme kan bli tilfelle hvis det fremkommer at prøver som er angitt som positive senere blir avdekket som falske.

Lab.sjef, dr.med Francesco Botre' hadde det overordnede ansvar for analysene av prøvene ved laboratoriet i Roma. Botre' har avgitt forklaring under høringene og nøye gjort rede for hvordan analysene er blitt foretatt. Domsutvalget kan ikke se at det derved er fremkommet opplysninger som viser brudd på WADAs regler.

Tysse har riktignok vist til at han i forbindelse med analyse av B-prøven reagerte på at prøvene ble oppbevart i romtemperatur og at det den dagen var varmt i været. Det er bekreftet at prøvene var oppbevart i romtemperatur under analysearbeidet. Det er ikke påvist at slik oppbevaring i forbindelse med gjennomføring av den tekniske analysen er å betrakte som uforsvarlighet og i strid med forskriftene. Videre er det heller ikke sannsynliggjort at påvirkning av romtemperatur vil medføre falske prøver til ugunst for utøveren. Det er derimot opplyst at varmepåvirkningen kan føre til at proteiner som er tilstede ikke kan påvises.

Dr.med Helge Oftebro som var til stede ved første dag av B-prøveanalysen har under de muntlige forhandlingene gitt uttrykk for at det ikke var noe å bemerke til laboratoriet generelle arbeidsforhold.

Oppbevaringen av både A- og B- prøvene er forskriftsmessig gjort i nedkjølt tilstand og bare i forbindelse med selv analysearbeidet ,slik som ovenfor angitt, er de tatt ut i vanlig romtemperatur.

Videre er det ikke fremkommet opplysninger som skulle gi grunnlag for mistanke om at prøvene er manipulert eller på annen måte er forvekslet eller forurenset. Slike muligheter har vært antydnet under saksforberedelsen, men er ikke fastholdt under de muntlige forhandlingene.

Identifikasjonskriteriene for påvisning av CERA er gitt WADAs Technical Document 2009EPO – og lyder:

Comparison to reference sampels shall allow assingment of corresponding migrating bands in the athlete's sample pkt. 3.1.2 og videre

i pkt 3.2.4 *In the basic area, there must be at least 4 consecutive bands corresponding with CERA reference substance.*

Kritikken mot laboratoriet er først og fremst basert på at det ved vurderingen av testresultatet ikke er mulig å fastslå funn av 4 korresponderende bånd i det bildet som fremkommer ved analysen av Tysses urin.

Analysene foregår ved at urinprøvene blir satt på en gel for deretter å foreta en kjemisk analyse. Det bilde som da fremkommer blir sammenholdt med en WADA standard hvor det er

tilsatt CERA. Som illustrasjon tas inn det punkt i WADA Technical Document som omhandler denne standarden. Helt i høyre kolonne sees den ”brønnen” hvor de 4 korresponderende båndene ligger som er WADAs krav for påvisning av CERA.

3. Evaluation and Interpretation of Results

Results from the Confirmation Procedure need to fulfil the quality, identification and stability criteria described herein. Figure 1 shows an illustration of a test result. The identification windows for each electrophoretic lane as well as the basic, endogenous and acidic areas are defined. Bands of the reference substances are identified by numbers and letters.

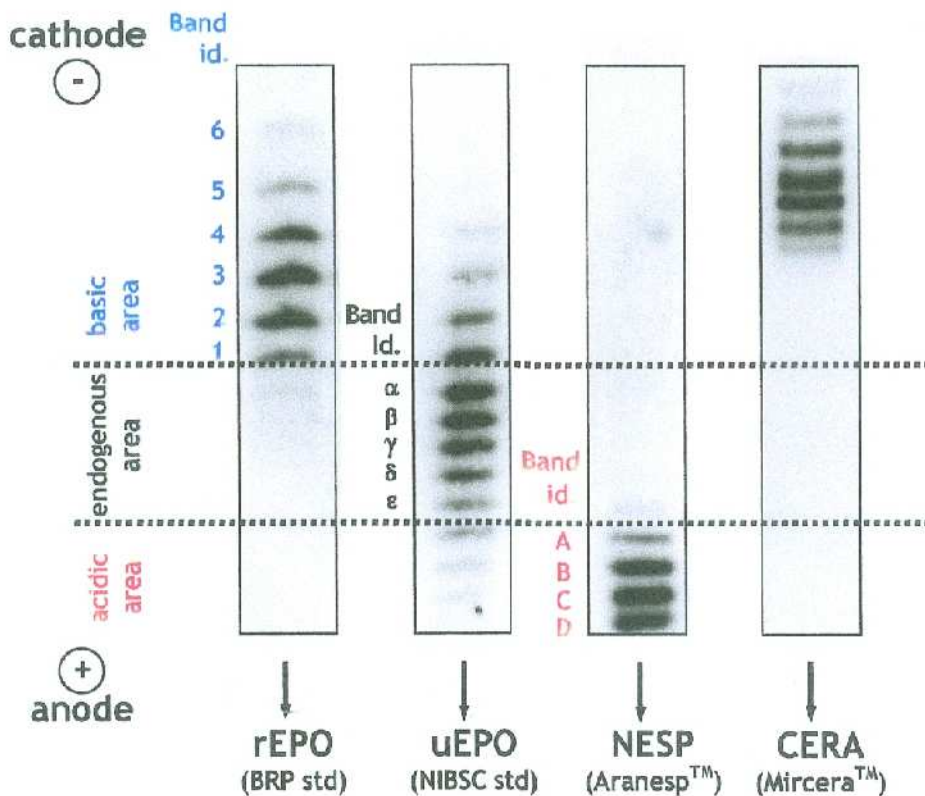

Figure 1. Image of the identification windows of lanes obtained by the chemiluminescence acquisition system corresponding to the analysis of rEPO, CERA, NESP and uEPO.

The basic and acidic areas are defined, as described, by the position of the bands corresponding to the rEPO Biological Reference Preparation (BRP) of the European Pharmacopeia (equimolar mixture of epoetin alpha and beta) and NESP; by exclusion, the endogenous area is defined in between. In the figure the endogenous area is exemplified by uEPO (International Reference Preparation, IRP, from the National Institute for Biological Standards and Control, NIBSC, of UK). The bands of rEPO, uEPO and NESP in the basic, endogenous and acidic areas respectively, are identified by numbers and letters

Laboratoriesjef Botre' forklarte at dette funnet vekte en mistanke om CERA og han fant det riktig å fortsette analysene. Det ble etter dette foretatt 2 ytterligere analyser av A-prøven samt 2 analyser av B-prøven.

For å kunne fastslå CERA ,må profilene som er funnet i område hvor CERA befinner seg stemmer med WADA-standarden slik det fremgår i WADAs retningslinjer- slik ovenfor referert. Det skal finnes minst 4 bånd som korresponderer med referanseanalysen. Det er her striden først og fremst står om analysens kvalitet. Sakkyndig vitne Østerud viser til at den CERAProfilen som Romalaboratoriet mener å ha funnet likegodt kan skrive seg fra sammenfiltring- aggregering - av proteiner. Slik aggregering kan være forårsaket av den jerninjeksjonen som Tysse fikk i forkant av konkurransen i Roma. Det danner seg såkalte dimer og trimer som kan forveksles med CERA. Dette kan etter Østeruds oppfatning , være forklaringen på de profilene som er funnet i et felt hvor CERA kan befinne seg. I dette feltet finnes også de aggregererte proteiner som kan forveksles med CERA.

Østerud viser til at de analyser som er gjennomført etter at den første analysen av A-prøvene kun viser mulighet for CERA, og vurderingen av analyseresultatet gir derfor etter Østeruds oppfatning ikke et resultat som kan føre til en sikker konklusjon. Det forhold at endogent EPO er praktisk talt fraværende i Tyssees prøver styrker teorien om at det er skjedd en aggregering av proteiner.

Dr. philos Tore Skotland har foretatt en evaluering av analysene og konkluderer på samme måte som Østerud med at de isoelektriske fokusering IEF data er for dårlige til å trekke klare konklusjoner. Han viser til at SDS elektroforese ikke viser bånd i urinprøven med samme mobilitet som CERA. Dette indikerer at de båndene som er funnet i samme område som CERA skyldes aggregering av endogent EPO. Dette kan enkelt vises ved en analyse av Tyssees urin tilsatt CERA, og deretter undersøke om prøven inneholder PEG. Han konkluderer med at A-prøven ikke viser det samme mønster som CERA, og at B-prøven viser tilstedeværelse av aggregert EPO. Den sannsynlige forklaring er at jern i urinen har ført til aggregering av endogent EPO, dette burde ha vært observert av laboratoriet.

Domsutvalget vil ikke avvise at de teorier som er fremsatt kunne gitt en forklaring på de funn som er gjort. Forutsetning for å legge avgjørende vekt på dette er en påvisning av at de laboratoriene som har analysert prøvene ikke har fulgt det gjeldende og derfor skulle ha vært i tvil om resultatet.

Som ovenfor angitt har ikke domsutvalget funnet bevis for at de analysene som er foretatt i Roma ikke tilfredsstillende de krav som WADA stiller. I tillegg til den forklaring som er gitt av laboratoriesjef Botre' , vises til forklaringer fra laboratoriesjef Peter Hemmersback og Yette Dehnes som ikke har uttrykt noen betenkeligheter ved det arbeid som er utført i Roma. Det er grunn til å bemerke at de opplysninger som det her vises til kommer fra fagkyndige som i en årrekke har arbeidet med analyser av dopingprøver.

Det skal videre påpekes at samtlige analysedokumenter er fremlagt og det er ikke påvist noen punkter i analyseprosedyrene som ikke er blitt fulgt. Samtlige sjekkpunkter som er gitt av WADA for kontroll av prøvene er krysset ut av de ansvarlige for prøveanalysen ved Romalaboratoriet. Derved er det også mulig å kontrollere det analysearbeid som er utført før konklusjonen ble trukket. Tysse kan derfor ikke høres med at det ikke foreligger tilstrekkelig materiale for etterprøving av laboratoriets gjennomføring av analysen.

Den kontrollerende analyse – second opinion – som ble rekvirert fra dopinglaboratoriet i Paris bekrefter det funn som er gjort i Roma. I WADAs Technical Document er krav om denne kontrollerende analysen beskrevet slik:

”WADA requires that second opinion is provided by one of the authors of this Technical Document before any Adverse Analytical Finding for r EPO or its analogues is reported to the result management authority(-les). Please note that one second opinion is sufficient to support such Adverse Analytical Finding. A second opinion shall be inserted as part of the Laboratory record in the Laboratory Documentation Package.

Det er ikke vist til annen prosedyre for second opinion enn at den skal utgjøre en del av dokumentasjonen av prøveanalysen.

Domsutvalget finner ikke at det er påvist feil ved gjennomføringen av second opinion. Den fremlagte korrespondanse mellom de to laboratoriene har ikke et innhold som leder til antagelse om at det ble lagt inn føringer om et bestemt resultat og som kan ha påvirket konklusjonen fra Paris. Det forhold at Romalaboratoriet ved oversendelse av analyse materialet til Paris opplyste at det forelå positive analyseresultater er ikke å anse som noen prosedyrefeil, og det er ikke sannsynliggjort at dette har påvirket resultatet av second opinion.

Tysse har videre vist til at det ikke er opplyst hvilket materiale som ble oversendt til Paris og at det derfor ikke er mulig å foreta etterprøving av analysekvaliteten..

Domsutvalget finner ikke at det foreligger grunn til å betvile at Parislaboratoriet har mottatt det materiale som var nødvendig for å foreta den second opinion det ble bedt om. Det er etter Domsutvalgets oppfatning ikke fremkommet noe som skulle tyde på at svaret fra Paris bygger på ufullstendig faktisk grunnlag. Det er heller ikke fremkommet noe som gir grunn til å anta at laboratoriet i Paris ikke ville etterspørre det materiale som de anså nødvendig.

Det er ikke opplyst noe som skulle tilsi noe grunn til usikkerhet om Parislaboratoriets integritet og kvalitet. Det må understrekes til at den ansvarlige for second opinion dr.Francoise Lanse har stått sentralt i arbeidet med å finne frem til en sikker metode for å fastslå ulovlig EPO. I sitt svar av 25. mai 2010 til Roma sier Lasne:

According to the files corresponding to samples 10E003A4433 (screening, confirmation and stability test) and WADA criteria from TD2009EPO, we conclude that this sample shows the presence of recombinant erythropoietin (pegylated Epoetin beta – MIRCERA)

Domsutvalget er ikke uenig med Tysse i at de fremlagte fotokopier av analysebildene ikke med tydelighet viser funn av de 4 korresponderende bånd som WADA krever. Det kan imidlertid ikke være slik at man på grunnlag av en visuell vurdering av fotokopiene kan sette til side de konklusjoner som er trukket av fagpersonell på godkjente laboratorier som har mangeårig erfaring med å tolke slik analyser. Det avgjørende er at tolkningen av analysene er foretatt på en vitenskaplig akseptabel måte. Ovenfor er det vist til at selv testingen har fulgt de regler som er utarbeidet av WADA. Hva angår vurderingen av analyseresultatene har i tillegg til Roma og Paris, de to sakkyndige fra Aker, laboratorieleder Peter Hemmersback og fagansvarlig for proteinanalyse Yvette Dehnes, fastholdt at det er påvist 4 separate bånd i urinprøven slik standarden krever.

Den avgjørende fortolkning av analyseresultatet bygger på databehandling ved bruk av GASeposoftware- som er en vitenskaplig WADA anerkjent metode.

Det er imidlertid grunn til å bemerkes at WADAstandarden bygger på proteinbånd som fremkommer ved at stoffet CERA tilføres direkte til den gelen som analyseres. Det er opplyst at det er ikke påfallende at de bånd som derved fremkommer på bildet er tydeligere enn de bånd som fremkommer ved analyse av CERA blandet med urin.

Domsutvalget kan etter dette ikke se at det er avdekket feil ved testingen og at manglende kompetanse eller at det foreligger vikarierende motiver fra de involverte laboratorier som innebærer at analysekonklusjonen kan settes til side. Domsutvalget har ved sin vurdering tatt i betraktning de mulige feilkilder som de tre sakkyndige som er innkalt fra Tysse, nemlig Østerud, Skotland og Oftebro, har vist til. Domsutvalget ser ikke at de teorier som her er fremsatt avdekker avgjørende feil ved de analyser de to dopinglaboratoriene har gjort. Den grunnleggende uenighet synes etter Domsutvalgets oppfatning i stor grad å dreie seg om ulik forståelse av det krav WADAstandarden stiller til påvisning av de ovenfor omtalte - 4 korresponderende bånd - i testurinen. Botre' har i sin forklaring illustrert kravet etter standarden som et håndtrykk i sanden hvor man kan se fingrene uten at det er markert avstand mellom fingrene. Når Domsutvalget forholder seg til de definisjoner og påvisninger som dopinglaboratoriene fremholder, er det ikke minst under henvisning til den erfaring og kunnskap som er ervervet gjennom mangeårige vitenskaplig arbeid med dopingkontroll.

Det er også grunn til vise til at det er foretatt i alt 5 tester som har ført til endelig bekreftelse på den mistanken om CERA som oppstod allerede ved første analyse av A-prøven.

Tysse har påpekt på at analyse med den såkalte ELISE-metoden skulle ha vært benyttet. Til dette skal bemerkes at denne metoden ikke er godkjent av WADA for analyse av urinprøver. ELISA blir – slik det er opplyst under høringene benyttet til analyse av blodprøver. Videre er det vist til at ELISA-metoden ikke er presis nok når det gjelder å skille mellom naturlig EPO og ulovlige stoff.

Domsutvalget kan heller ikke se at opplysninger om Tysse's stabile blodverdier, trenings- og konkurranseresultater kan føre til tvil om riktigheten av analysekonklusjonene.

Domsutvalget finner etter dette at ADN har oppfylt den bevisbyrde som er pålagt etter NIFs lov § 12-5,(1), og at Erik Tysse derfor må dømmes for brudd på dopingbestemmelsene i NIFs lov § 12-2 (1), a

Utmåling av reaksjon.

Det er nedlagt påstand om 2 års utelukkelse slik det fremgår av bestemmelsen i § 12-8, 4. ledd. Det er ikke fremkommet opplysninger som gir grunnlag for å avvike denne hovedregelen. Erik Tysse er suspendert av det internasjonale forbund IAAF fra 8. juli 2010, og utelukkelsen løper fra dette tidspunkt.

Slutning

Erik Tysse idømmes tap av retten til å delta i konkurranser og organisert trening samt til retten til å ha valgte og oppnevnte tillitsverv, jfr NIF's lov § 12-8 (3) og (4) for et tidsrom av 2 – to – år med virkning fra 08.07.2010.

Avgjørelsen er enstemmig og fattet 31. januar 2011

Bernt Enger

Lars E. Frisvold

Laila Andresen